

Mihaela Gašpar

VELIKA
STVAR

disput

Zagreb, 2020.

Ja sam jedan od onih koji su ubili oca.

Takvih nas je na svijetu mnogo.

Oni u pravilu više nisu mladi. To su oni čije su kose prerano prošarane sjedinama i u čijim zglobovima tinja prvi reumatični bol prije kiše.

U ustima su im jeftine amalgamske plombe i imaju svega nekoliko pari čarapa, rascvjetane kragne košulja kupljenih u supermarketima i preduge nogavice traperica. Žive u podstanarstvu i biraju stanove u razizemlju ili prizemlju, ne podnose velike visine. Obavljaju jednostavne poslove, obično u uslužnim djelatnostima, a ako rade u tvornicama, u najvećem broju slučajeva obavljaju neku vrstu dorade samostalno na strojevima, udaljeni od radnog kolektiva.

Za vrijeme stanke ne ručaju.

Puše u tvorničkom krugu i čitaju besplatne jučerašnje novine.

Velika većina ima otvorene profile na pornografskim stranicama ili onim za upoznavanje partnera, pa stanku za ručak koriste za komunikaciju s potencijalnim partnericama.

Ipak, velika većina su samci posve nesposobni za uspostavljanje partnerskih odnosa, dok manji broj ostvaruje uspješan odnos sa ženama zrelije dobi. Manji broj ih je vjernika, no u tom broju nalaze se oni koji su uspjeli postići potpunu predanost vjeri, a veći onih koji su ovladali nekim stranim jezikom. Zbog predanosti.

Većina njih ima oglodane nokte ili ekcem na laktovima i zatiljku.

Hodaju pognuto i navikli su spavati u malim prostorima i na izrazito neudobnim ležajevima. Spavaju kratko i nemirno, nisu im potrebna sjenila na prozorima jer ustaju za mraka, a velika većina usniva uz pomoć tableta. Obično je to kombinacija anksiolitika i antidepresiva sa selektivnim inhibitorima ponovne pohrane serotonina i noradrelina. Navikli su spavati uz otvoren prozor, a zimi bez grijanja. Uopće, vole više zimu od ljeta jer im zimska odjeća daje veću sigurnost u prikrivanju.

Ocoubojice nemaju dopunsko zdravstveno osiguranje, ali ionako rijetko odlaze k liječniku, obično nastavljaju jednom određene terapije.

Hrane se neredovito, a neki su razvili intoleranciju na meso, pa konzumiraju većinom ugljikohidrate.

Suprotno svim očekivanjima, rijetki se odaju alkoholu i drogi.

Navečer šeću parkovima gdje nema mnogo ljudi i ne podnose danje svjetlo. Kupuju pola kruha u pekarnicama oborenog pogleda i uvijek plaćaju kovanicama. Koriste blagdane ili rođendane kako bi darovali cvijeće, a blagdane obično slave u krugu tuđe obitelji, kojoj se predaju u potpunosti, ili sami. Nikada ne šparaju na cvijeću i vole izabrati više vrsta u jednom buketu.

Možda zvuči neobično, ali ocoubojice znaju gotovo sve cvjećarnice u gradu. Često se odluče za posvajanje psa, i to one pa-

smine koja izgledom podsjeća na vuka, ali nikada se ne radi o psu s pedigreeom, nego o odbačenom i nerijetko s tjelesnim manama, posljedicom stradavanja pod kotačima automobila.

Ocoubojice vole glazbu i filmove iz doba u kojem je, znaju, još sve bilo moguće izbjeći, ali glazbu nikada ne puštaju glasno. Zauvijek ostaje tajna da u zgradi živi ocoubojica, dobri su i brižni susjedi koji ljeti paze na stanove ostalih. Prije nego što izađu na ulicu, ocoubojice će provesti neko vrijeme pred ogledalom u potrazi za onim nečim što bi ih moglo odati. Dok korčaju ulicom, uvijek pažljivo osluškuju ne bi li slučajno začuli da netko uzvikuje njihovo ime, pa u skočnim zglobovima uvijek osjećaju napetost kakva se osjeća netom prije trka.

Nikada ne propituju smisao života i to smatraju dokonošću.

Većina ocoubojica voli rad na zemlji, pa nerijetko sami proizvode hranu, a prvo klijanje sjemena doživljavaju kao poseban trenutak u svom novom životu koji će zauvijek upamtiti i biti rijetko u prilici nekome ispričati. Ili će se stidjeti te svoje misli.

Zabluda je da se ocoubojice ne vraćaju da nastave život u mjestu gdje su počinili zločin, velika većina nastanjuje se upravo u okolini koja im je poznata i kojoj, potiho vjeruju, pripadaju, jer ocoubojice i dalje imaju snažnu potrebu pripadanja obitelji.

Obilaze grobove svoje obitelji, uglavnom noću preskokom preko ograde, i premda zaziru od groblja, taj strah ipak svladavaju. I donose pokojnicima raskošan buket s nekoliko vrsta cvijeća.

Na tom doista ne šparaju.

Ocoubojice nikada ne dolaze u blizinu škole ili dječjeg igrališta, premda ne postoje zabrane i upute u vezi s time, a razlog tomu nije strah da bi mogli nekome nauditi, nego tjeskoba i

tuga što ih u njima izaziva pogled na dječju igru i ciku, zbog čega se pred njima otvara dubok ponor, pa noću razmišljaju o načinima prekida života. Ocoubojice nerijetko postaju samoubojice. Prostor slobode nepregledna je ravan na kojoj sjenovitim mjestima, kutova i skloništa – nema. Svakako je svuda previše danjeg svjetla, pa im je zimsko računanje vremena i pomicanje kazaljke spasonosno.

S ocoubojicama je jedna stvar potpuno nejasna, a to je da gotovo nikada ne mogu do kraja shvatiti trenutak u kojem je, u mraku njihovih umova, rođena odluka, kao ni vrijeme koje su odredili za počinjenje zločina. Zato im se čini da su s time rođeni, da je to u njima od dolaska na ovaj svijet, poput unutrašnjeg organa koji je s njima rastao, bio hranjen i njegovan.

Sve ocoubojice voljeli su svoje očeve. Dobro pamte očevu kri-
lo u kojem su sjedili i ruke koje su ih podizale u zrak, jasno se sjećaju prvog odlaska na more i očeva velikog tijela za koje su se pridržavali dok su plutali na vodi u prvim pokušajima plivanja, sapeti u grčevima smijeha kojim prikrivaju strah pred ocem i s gorčinom od soli u grlu koju će pamtiti ostatak života. Jednako je tako s vožnjom bicikla i posebice nogometom; svaki je ocoubojica kao dijete barem jednom bio oduševljen očevom spretnošću da prebacuje loptu s jedne noge na drugu. Isto tako pamte miris očeva tijela i čvrste dlake koje s njega otpadaju uz pomoć britve ili same od sebe na bijelu kupaonsku keramiku, nalik na male napukline, posve svjesni da će jednom i sami mirisati poput očeva, i ta ih misao umiruje; jednom će njihove ruke biti snažne poput očevih koje zamahom sjekire raspolute cjepanicu, tek tako, jer mogu i jer to za njih nije ništa naročito, taj je zamah običan kao i udisaj i u tom posve nebitnom trenutku pečati se nešto veliko i snažno – značaj pripadanja.